

Sisällys

Keskustan kehittäminen.....	2
Turun Tiedepuisto	6
Osaamisen kärkihanke.....	14
Yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja asuinalueiden tasapainoisen kehityksen kärkihanke.....	17
Kulttuurin kärkihanke	19

Keskustan kehittäminen

1. Kuvaus kärkihankkeen sisällöstä

Keskustan kehittäminen -kärkihanke on kaupungin strategisen johtamisjärjestelmän työkalu kaupunkistrategian keskustaa koskevien tavoitteiden toteuttamiseksi. Strategian linjausten mukaan kaupungin ydin on näköiskuva kaupungin menestyksestä, hyvinvoinnista ja kilpailukyvyistä, ja siksi sen on koko ajan kyettävä uudistumaan. Kokonaisvaltaiseen kaupunkikehittämiseen tähtäävällä kärkihankkeella tavoitellaan Turun keskustan kilpailukyvyn ja vetovoiman vahvistamista niin liiketoiminnan ja matkailun kuin asumisen näkökulmista.

Yhtäältä tavoitteena on vahvistaa elinvoimaisen kaupunkikeskustan asemaa kaupunkilaisten yhteisenä viihtyisenä ympäristönä parantamalla julkisia kaupunkitiloja, lisäämällä ympärivuotista houkuttelevuutta sekä varmistamalla vilkkaan kulttuurielämän ja vireän tapahtumatoiminnan edellytykset kaupungin keskustatilassa. Toisaalta halutaan löytää keinoja kaupallisen keskustan elinvoiman vahvistamiseen ja uskon palauttamiseen keskustaan kohdistuviin investointeihin. Tavoitteena on lisäksi varmistaa, että keskusta on tulevaisuudessakin saavutettavissa kaikilla liikennemuodoilla niin kansainvälisesti, kansallisesti kuin seudullisestikin.

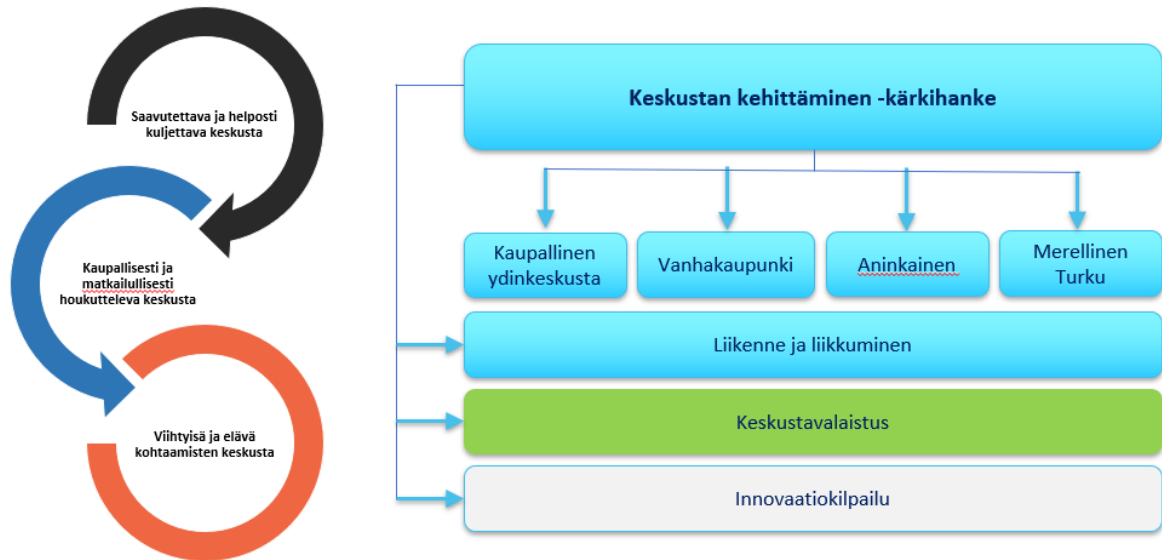
Kehittämistyön suunnannäyttäjäksi on laadittu Keskustavisio 2050.

Kärkihankkeen rakenne ja toteutus

Keskustan kehittäminen -kärkihankkeen toteutusta ohjaa kaupunginvaltuuston päätös kymmenestä hanketta eteenpäin vievästä toimenpidekokonaisuudesta (kv 14.5.2018 § 92) sekä kaupunginhallituksen hyväksymä kärkihankkeen toimenpidesuunnitelma (kh 13.8.2018 § 288). Päätösten mukaisesti keskustan kehittäminen nojaa kolmeen tavoitteelliseen painopistealueeseen, jotka luovat pohjan elävän ja vetovoimaisen kaupunkikeskustan kehittämiselle:

- Saavutettava ja helposti kuljettava keskusta: Turun keskusta on kaikkien yhteisenä kaupungin-osana saavutettavuudeltaan ainutlaatuinen, ja sen liikkumisympäristön ilme on esimerkillisen viihtyisä ja vetovoimainen ympäri vuoden.
- Kaupallisesti houkutteleva keskusta: Turun keskusta on Läntisen Suomen tärkein ja pohjoisen Itämeren kiinnostavin talouden, kaupan ja työssäkäynnin keskittymä.
- Viihtyisä ja elävä kohtaamisten keskusta: Turun keskusta on eurooppalainen asumisen, kulttuurin ja matkailun keskittymä, joka sykkii elämää ympäri vuoden.

Toiminnallisesti kärkihanke koostuu neljästä alueellisesti rajautuneesta kehittämishankkeesta: kaupallisen ydin-keskustan kehittäminen, Vanhankaupungin kehittäminen, Aninkaisten alueen kehittäminen ja Merellisen Turun (Linnanniemi ja Aurajokirannat) kehittäminen, sekä liikenteen ja liikkumisen laajasta kokonaisuudesta, joka on viiden kärkihankkeen yhteinen kehittämishanke. Lisäksi keskustan kärkihankkeeseen kuuluvat Keskustavalaituksen kehittäminen ja Keskustan innovaatiokilpailu -projektit. Keskustan kehittämisen kärkihanke tekee tiivistä yhteistyötä muiden kärkihankkeiden kanssa ja edistää Pormestariohjelman mukaisia tavoitteita.

Kuva 1. Keskustan kehittämisen kärkihankkeen rakenne

Kärkihankkeen tavoitteelliset painopistealueet ovat saavutettava ja helposti kuljettava keskusta, kaupallisesti houkutteleva keskusta ja viihtyisä ja elävä kohtaamisten keskusta, läpileikkaavat kaikkia kehittämishankkeita ja -projekteja, ja ohjaavat niiden suunnittelua ja toteutusta.

2. Toteutusaikataulu

Edellä esitellyt keskustan kehittämisen painopistealueet ja hankkeet toimenpidekokonaisuukseen muodostavat kärkihankkeen toimenpideohjelman rungon vuosina 2022–2025. Keskustan kehittäminen on jatkuva prosessi, ja siihen liittyvät toimenpiteet täsmennetään vuosittain. Pitkäjänteisellä ja kokonaisvaltaisella kaupunkikeskustan kehittämisellä tuetaan Turun kaupungin kasvua, vahvistetaan sen brändiä ja parannetaan sen asemaa kiristyneessä kansainvälisessä kilpailussa asukkaista, osaajista ja investoinneista.

Kärkihankkeiden toimintasuunnitelmat 2023

3. Kärkihankkeen toimintasuunnitelma 2023

Painopistealue/Hanke	Tuotos
Liikenne ja liikkuminen	Toteutetaan kestävän liikkumisen kokeiluja ja tuetaan keskustan saavutettavuutta opastamista kehittämällä. Tuetaan Itäisen Rantakadun yleissuunnitelman toimeenpanoa yhdessä Kypan kanssa.
Merellinen Turku (Turku Waterfront)	Edistetään Linnanniemen kehittämissuunnitelmaa, maisema-arkkitehtikilpailun valmistelu on käynnissä ja tuetaan alueen kaavoitusta. Aurajoen kehittämissuunnitelman edistäminen on käynnissä ja jatketaan yhteistyötä Merikeskuksen kanssa. Kulttuuriranta-konseptia kehitetään yhteistyössä Kulttuurin kärkihankkeen kanssa.
Kaupallinen ydinkeskusta (Hansatown)	Kauppahallin korttelin kehittämissuunnitelman edistäminen on käynnissä. Vahvistetaan keskustan elinvoimaa tukemalla kaupallisen keskustan konseptointia. Torin toiminnallisuuden kehittäminen yhteistyössä kauppapaikkapäällikön kanssa. Edistetään Yliopistonkadun ja muiden julkisten kaupunkitilojen turvallisuutta parantavaa toimintaa
Aninkainen	Aninkaisten alueen kokonaiskonseptin edistäminen elinvoiman ja palveluiden lisäämiseksi on käynnissä. Tuetaan Matkakeskuksen hankekehityskilpailun käynnistämistä yhdessä Kypan kanssa. Matkakeskus-hankkeen vuorovaikutus ja markkinavuoropuhelu on käynnistetty.
Vanhakaupunki	Vanhakaupungin kehittämissuunnitelman operationalisointi on käynnistetty. Selvitystyö Vanhakaupungin alueen kävely- ja pyöräily-yhteyksien kehittämisestä on laadittu.
Innovaatiokilpailu	Syötä Turku -keskustan kehittämiskilpailun voittajaideoiden toteuttamissuunnittelu/toteuttaminen on käynnissä yhdessä toteuttajakumppaneiden kanssa.
Keskustavalaistus	Valotapahtuman toinen pilotti on toteutettu. Keskustavalaistuksen periaatteiden operationalisointia tuetaan.
Pormestariohjelman mukaiset läpileikkaavat teemat	Hyvinvoinnin ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi tuetaan kaupunkivihreän lisäämistä yhteistyössä muiden kärkihankkeiden ja ympäristönsuojelun kanssa. Mahdollistetaan liikunnan ja harrastustoiminnan ympäristöjä keskustassa eri kohde- ja ikäryhmille yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa. Vahvistetaan kestävän Turun kasvua tukemalla keskusta-alueella uudis- ja korjausrakentamista sekä kehittämällä kiinteistöjen väliaikaiskäyttöjä. Yhden luukun palveluperiaatteen kehittäminen jatkuu.

Käyttötalouden määrärahat, Keskustan kehittäminen

Keskustan kehittäminen	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvioesitys 2023
Toimintakate	861 112,87-	1 376 989-	1 441 654-

Kärkihankkeiden toimintasuunnitelmat 2023

Investointisuunnitelma, Keskustan Kehittäminen

Strateginen kärkihanke	Aloitus- vuosi	Lopetus- vuosi	Kustannus- arvio	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vuosi 2025	Vuosi 2026
Keskustan kehittäminen -kärkihanke (1.000 euroa)			144 110	29 810	26 330	23 880	10 380
Aninkainen			10 500	2 700	200	5 350	0
Parkin alueen kadut	2025	2025	2 700	0	0	2 650	0
Parkin kentän saneeraus	2025	2025	1 700	0	0	1 700	0
Kupittaaan 3 kenttä (väistötekojääkenttä)	2023	2023	2 600	2 600	0	0	0
Matkakeskus			3 500	0	200	1 000	0
Turku Ratapiha (elämyseskus)			0	100	0	0	0
Kaupallinen ydinkeskusta			31 100	1 000	0	0	0
Kauppatori	2015	2023	31 100	1 000	0	0	0
Merellinen Turku			56 900	13 660	15 000	14 400	9 000
Kulttuurijokilautta	2023	2024	3 300	1 500	1 800	0	0
Itäinen Rantakatu pyörätiet väli: Kirjastosilta - Sotalaistenkatu	2021	2024	3 800	3 400	200	0	0
Itäinen Rantakatu pyörätiet väli: Sotalaistenkatu - Purserinpuisto	2024	2025	1 900	0	1 500	400	0
Itäinen Rantakatu: Unioninkatu-Purserinpuisto			740	0	0	0	0
Jokiranta: Kirjastosilta - Sotalaistenkatu	2023	2025	4 160	160	2 000	2 000	0
Jokiranta: väli: Sotalaistenkatu - Purserinpuisto	2025		700	0	0	700	0
Aurajoen rantaväylä väli: Agricolankatu-Tehtaankatu	2023	2023	3 100	2 900	0	0	0
Aurajoen rantamuuri, Manillalaituri	2023	2025	6 500	2 500	3 500	300	0
Ferry Terminal + satamaraide	2023	2027	28 000	3 000	6 000	11 000	7 000
Linnanniemi	2026	2028	4 700	200	0	0	2 000
Liikenne ja liikkuminen			45 110	11 950	11 130	4 130	1 380
Turun ratapihat ja Kupittaaan kaksoisraide	2021	2025	33 750	10 500	7 700	0	0
Joukkoliikenteen järjestelyt	2022	2025	4 960	250	1 980	2 680	180
Runkobussiliikenteen järjestelyt			0	200	1 950	2 500	0
Runkobussilinj. joukkoliikennekaistat			0	50	450	0	0
Runkobussilinj. joukkoliikennekadut			0	150	500	0	0
Runkobupysäkkijärjestelyt			0	0	1 000	2 500	0
Joukkoliikenteen infrainv. suunnittelu			0	50	30	180	180
Sorttamäki ja Uittamon silta, suunnittelu			0	0	250	250	0
Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantaminen	2022	2025	5 400	1 200	1 200	1 200	1 200
Keskustan valaistus	2023		500	500	0	0	0

Turun Tiedepuisto

1. Kuvaus kärkihankkeen sisällöstä

Kärkihankkeen tavoite

Turun Tiedepuisto on kaupunkiseudun merkittävin kasvua tukeva kaupunkikehityskohde. Tiedepuisto-kärkihanke on puolestaan kaupungin strategisen johtamisjärjestelmän työkalu kaupunkistrategian tiedepuistoaluetta koskevien tavoitteiden toteuttamiseksi. Kärkihankkeella tavoitellaan alueen kehittymistä kansainvälisesti kiinnostavana ja rohkean kokeilevana osaamiskeskittymä, joka on toiminnoiltaan monipuolinen ja logistisesti vetovoimainen. Tiedepuiston kärkihankkeen mukaisella kehittämisellä tähdätään ennen kaikkea siihen, että Tiedepuiston sijainnin poikkeukselliset lähtökohdat ja monipuolisen osaamiskeskittymän luoma potentiaali saadaan mahdollisimman täysimääräisesti hyödyntämään kokonaisvaltaista kehitystä.

Kärkihankkeen suunnittelua ja toteuttamista ohjaavat periaatteet

Tiedepuisto-kärkihankkeen suunnittelua ja toteuttamista ohjaa kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti seuraavat periaatteet:

1. Turun Tiedepuisto on kaupunkiseudun merkittävin kehityskohde.
2. Turun Tiedepuiston kaupunkirakennetta monipuolistetaan kärkihankkeen tavoitteiden ohjaamalla tavalla. Ensisijaisena painopisteenä on työpaikkoihin ja osaamiseen perustuvan vetovoiman kasvu. Toteutus kytkeytyy vahvasti Osaamisen kärkihankkeen toteuttamiseen: Tiedepuisto tuottaa rakenteen ja infran, Osaamisen kärkihankkeen kautta rakennetaan osaamis- ja koulutuspolkuja, jotka lisäävät vetoa ja tukevat alueen kehittymistä.
3. Turun Tiedepuiston kehittämisellä tuetaan tunnin junan täysimääräistä hyötyä valtakunnallisen ja seudun kasvun hyväksi.
4. Turun Tiedepuistossa liikkuminen on fiksua.
5. Turun Tiedepuisto on hyvinvoinnin kaupunginosana.
6. Turun Tiedepuistossa investoidaan innovatiivisesti.
7. Turun Tiedepuiston julkinen kaupunkitila on korkeatasoista.
8. Turun Tiedepuistoa kehitetään yhteistyössä ja kumppanuuskein Triple Helix -toimintamallin mukaisesti, julkisen ja yksityisen sektorin sekä yliopisto- ja korkeakoulumaailman jatkuvalla yhteistyöllä.
9. Turun Tiedepuiston kehittäminen ohjelmoidaan kunnianhimoisesti ja isojen kokonaisuuksien kautta.
10. Tiedepuisto -kärkihanke ohjaa yleiskaavoitusta käynnissä olevalla yleiskaavakierroksella kaupunkikehityksen uudistumisen painopisteen sijoituessa Itäharjun puolelle.

Kärkihankkeen rakenne

Tiedepuisto -kärkihanke rakentuu kuvan 1 mukaisista painopistealueista. Tiedepuiston kehittämisen painopistealueet toimivat kärkihankkeen toteuttamisohjelman pohjana. Toimenpideohjelmaan kytkeytyy mittaristo, jolla toteutumista seurataan.

Kuva 1. Tiedepuisto -kärkihankkeen painopistealueet

Kehittämisen painopistealueet luovat pohjan alueen kilpailukyvyyn ja vetovoiman vahvistamiselle paitsi monipuolisen koulutus- ja tutkimuskeskittymänä myös kansainvälisesti merkittävänä osaamisintensiivisen yritystoiminnan keskuksena ja vetovoimaisena asuinympäristönä. Painopisteistä kertova kohderyhmälähtöinen viestintä edesauttaa myös kansainvälisesti kiinnostavan Turun Tiedepuisto (engl. Turku Science Park) -brändin rakentumista.

Kärkihankkeen toimenpidekokonaisuudet

Rohkeasti kokeileva innovaatio- ja osaamiskeskittymä

Turun Tiedepuisto profiloituu kansainvälisesti merkittävänä ja rohkean kokeilevana innovaatio- ja osaamiskeskittymänä, ja luo kilpailukyisen toiminta- ja kasvu ympäristön osaamisintensiiviselle tutkimus- ja yritystoiminnalle.

- Innovaatio- ja kokeilualustojen kehittäminen: Kehitämme määrätietoisesti temaattisia innovaatio- ja kokeilualustoja ja tuemme alueen toimijoiden kansainvälistymistä ja kasvua. Hyödynnämme kumppanuuksia ja ulkoisen rahoituksen mahdollisuuksia kehittämistoimenpiteiden rahoittamisessa.
- Toimijoiden välinen yhteistyö: Kehitämme Tiedepuiston toimijoiden välisiä yhteistoimintatapoja, -verkostoja ja -alustoja tavoitteellisesti Triple Helix -toimintamallin pohjalta alueen kilpailukyvyyn, vetovoiman ja kokonaisvaltaisen kaupunkikehityksen vahvistamiseksi. Järjestämme temaattisia Turku Future Forum -tilaisuuksia tavoitteellisen ja tulevaisuussuuntautuneen vuoropuhelun aktivoimiseksi alueen yritysten, opiskelijoiden, asukkaiden ja muiden toimijoiden välillä.
- Tiedepuiston tunnettuus ja brändi: Luomme Turun Tiedepuistolle alueen omaleimaiseen identiteettiin ja keskeisiin kilpailukykytekijöihin pohjautuva aluebrändi ja sen päälle rakentuva markkinoinnillinen ja myynnillinen kokonaisuus, jotka edesauttavat alueen kehittymistä merkittäväksi investointi- ja rahoituskohteeksi. Edistämme uusien toimijoiden sijoittautumista alueelle aktiivisella markkinoinnilla ja ennakoivalla tonttipolitiikalla, ja vahvistamme business-to-business myynnin resursointia yhdessä Turku Science Parkin kanssa.

Logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus

Turun Tiedepuisto on logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus, jossa saumattomasti toisiinsa kytkeytyvät kestävän liikkumisen muodot ja niitä tukevat palvelut tekevät arjesta sujuvaa.

- Alueen sisäisen liikkumisen parantaminen: Kehitämme alueen liikkumisen kulkumuotojakaumaa kestävien liikkumismuotojen suuntaan. Parannamme kevyen liikenteen yhteyksiä sekä kävely- ja pyöräilyväylien viihtyisyyttä ja turvallisuutta.
- Pysäköinti: Toteutamme Kupittaan kärjen kumppanuushankkeen osana keskitetyn veloitteepysäköintilaitoksen kaupungin investointina. Edistämme ja mahdollistamme keskitettyjen pysäköintilaitosten rakentamista Tiedepuiston laajentumisalueella. Laadittujen pysäköintiselvitysten, pysäköintipilotointien pilotointien sekä kaupungin pysäköintipolitiikan pohjalta laadimme pysäköinnin kehittämissuunnitelman yhdessä alueen keskeisten toimijoiden kanssa tavoitteena joustava, tilaa tuhlailematon ja rakenteellinen pysäköintiratkaisu, joka tukee kärkihankkeen tavoitteita. Edistämme pysäköintipalveluiden uudistamista

uuden toimintamallin ja sitä tukevan digitaalisen alustan pohjalta.

- Joukkoliikenneyhteyksien ja -palveluiden kehittäminen: Parannamme Tiedepuiston saavutettavuutta ja joukkoliikenneyhteyksiä runkolinjastoa uudistamalla ja kehärunkolinjaa kehittämällä. Edistämme joukkoliikenteen käyttöä kehittämällä digitaalisia ratkaisuja ja liikkuminen palveluna -mallia. Kytkemme ratikka hankkeen toteutussuunnittelun osaksi alueen muun liikennepalveluiden sekä infran suunnittelua.
- Itäharjun pääliikenneväylät: Suunnitellaan Itäharjun liikenneverkon Kupittaaan kärjen kumppanuushankkeen kilpailun voittaneen ehdotuksen pohjalta, sekä osana alueen yleis- ja asemakaavoitusprosesseja. Päivitämme alueen liikenneverkko-suunnitelman. Integroimme Tunnin junan sekä sitä toteuttavat kaksoisraideratkaisut osaksi Kupittaaan kärjen kumppanuushanketta ja sen muodostamaa palvelukokonaisuutta.
- Liikenneterminaali: Kehitämme liikenneterminaalia eri liikennevälineet toisiinsa saumattomasti kytkevänä liikkumisen keskuksena ja olennaisena osana seudullista liikennejärjestelmää. Avaamme liikenneterminaalin yhteyteen liikkumispisteen, joka yhdistää yhteiskäyttöiset kaupunkipyörät ja yhteiskäyttöautot sekä julkisen joukkoliikenteen. Laadimme suunnitelman Kupittaaan asemanseudun kehittämisestä palvelemaan laajasti tulevaisuuden liikenne-, logistiikka-, ja palvelutarpeita.

24/7/365 elävä kohtaamisten keidas

Turun Tiedepuisto on ympäri vuorokauden elävä ja viihtyisä kohtaamisten keidas, jossa hyvinvointia ja terveyttä edistävät alustat, ratkaisut ja palvelut nivoutuvat luontevaksi osaksi alueen asukkaiden, opiskelijoiden ja työntekijöiden arkea.

- Alueen toimivuuden ja julkisten kaupunkitilojen kehittäminen: Parannamme Kupittaaan työpaikkakeskittymän infran ja julkisen tilan toimivuutta ja viihtyisyyttä yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Painotamme viihtyisyyden merkitystä uusien kaupunkitilojen, kuten Kupittaaan kärjen kumppanuushankkeen suunnittelussa. Itäharjun kehittämisen osalta varmistamme, että viherrakentaminen ja lähipuistojen lisääminen ovat tärkeässä roolissa. Lisäämme puistoalueita ja kaupunkivihreää Tiedepuiston alueella.
- Tapahtumatoiminta ja palvelut: Tuemme yhteisöllisyyttä vahvistavien ja alueen toimijoita aktivoivien tapahtumien järjestämistä sekä asukkaille, opiskelijoille että työntekijöille Tiedepuistossa. Tuemme palvelutarjonnan monipuolistamista alueella. Edistämme vapaakaupunki-ajattelun mukaisia kokeiluita Kupittaaan puistoalueella (joogaa, puistokonsertteja, piknik-tapahtumia).
- Hyvinvoinnin referenssikaupunginosa: Kehitämme erilaisia hyvinvointia ja terveyttä edistäviä alustoja, ratkaisuja ja palveluja, jotka nivoutuvat luontevaksi osaksi asukkaiden, opiskelijoiden ja työntekijöiden arkea sekä monipuolista innovaatio- ja liiketoimintaa.
- Toteutamme kaupungin investointina Taito-kampuksen Kupittaaan kärjen kumppanuushankkeen alueelle sekä kytkemme palveluverkon suunnitteluprosessin osaksi Tiedepuiston sisällön päivitysprosesseja.

Kestävästi kasvava kaupunginosa

Turun Tiedepuisto on kaupungin energiatehokkain rakennettu alue, jonka kehittämisessä painottuvat laadukkaan perusinfran lisäksi älykkään ja kestäväen kaupungin ratkaisut ja teknologiat.

- Kupittaaan kärjen kumppanuushanke: Toteutamme Itäharjun kytkeytymisen osaksi Tiedepuistoa Tiedepuiston kansihankkeella ja siihen liittyvillä kaupungin investoinneilla (toteutus allianssimallilla). Kehitämme Kupittaaan kantta paitsi viihtyisänä, urbaanina kaupunkitilana myös toiminnallisena innovaatioalustana kumppanuuksin. Yhdessä tai samanaikaisesti allianssin kanssa synnyttämme Itäharjun kärjen alueelle kärkihanketta vahvistavia korttelialueita.
- Kiertotalous, älykäs rakentaminen ja energiatehokkuus: Haemme alueen kehittämiseen liittyvissä kilpailutuksissa kokeiluita, jotka tukevat kiertotaloutta, energiatehokkuutta ja hiilineutraaliutta. Hyödynnämme huippunopean 5G-verkon mahdollisuuksia ja uusia teknologioita (IoT, sensorit, jne.) älykkään rakentamisen, yritystoiminnan ja tutkimus- ja testiympäristöjen kehittämisen tukena. Laadimme suunnitelman verkostokoulun toteuttamisesta Tiedepuiston alueelle tarveselvitys- ja hankesuunnitteluohjetta uudella tavalla soveltaen. Edistämme hybridirakentamista kaavoituksen avulla.
- Yhdyskuntasuunnittelu: Edistämme alueen kehittämistä kehittämissuunnitelmassa ohjeellisesti määriteltyjen isojen kokonaisuuksien kautta. Aloitamme kaavoituksen Kupittaaan kärjen kumppanuushankkeen

allianssitoteutuksen edetessä kumppanuuskaavoituksella. Kupittaa kärjen kumppanuushanke ohjaa koko alueen jatkokehitystä.

- Jakamistalouden ratkaisut: Kehitämme jakamistaloutta tukevia alustoja, ratkaisuja, palveluita ja toimintamalleja. Edistämme autojen ja pyörien yhteiskäyttöä alueella. Pyrimme yhdistämään jakamistalouden eri palveluita suuremmiksi kokonaisuuksiksi ja tätä kautta tukemaan niiden toimintaedellytyksiä.

2. Toteutusaikataulu

Edellä esitellyt Tiedepuiston kehittämisen painopistealueiden sisällöt muodostavat kärkihankkeen pitkän aikavälin toimenpidesuunnitelman (PTS) sisällöllisen tavoitteiston. Tiedepuiston kehittämisen pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS) on jatkuva, osallistava prosessi, koostuen alla luetelluista yhteistyöfoorumeista. Yhteistyöfoorumien kautta ja toimesta tarkennetaan vuosikellon mukaisesti Tiedepuiston tavoitteistoa, sekä saadaan kehitysehdotuksia eri päätöksentekofoorumien priorisoitavaksi. Priorisoidut kehittämissuunnitelmat hankkeistetaan ja toimeenpannaan tehtävien päätösten mukaisesti. Hankkeet ja projektit integroidaan osaksi kaupungin talouden ja toiminnan suunnittelua eli kaupungin palvelutoimintaa (esim. asemakaavoitusohjelma, investointiohjelmat, palvelutarve- ja verkko-suunnitelmat jne.) Osa hankkeista ja projekteista on mahdollista toteuttaa kaupunkio rganisaation ulkopuolisilla resursseilla tai erilaisin kumppanuuksin.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti kärkihanke ohjaa kulloinkin toimivaltaisen toimielimen ja viranhaltijan valmistelua ja päätöksentekoa Tiedepuiston kehittämiseen liittyen. Pitkäjänteisellä ja kokonaisvaltaisella kaupunkikehityksellä (fyysinen, digitaalinen, sosiaalinen, toiminnallinen ulottuvuus) tuetaan Turun kaupungin kasvua, vahvistetaan sen brändiä ja parannetaan sen asemaa kiristyvässä kansainvälisessä kilpailussa asukkaista, osajista ja investoinneista.

3. Kärkihankkeen toimintasuunnitelma 2023

Tiedepuiston kärkihankkeen keskeisin tehtävä vuonna 2023 on tukea Kupittaa kärjen kumppanuushankkeen allianssin käynnistämistä ja ohjausmallia siten että hanke ja siihen kytkeytyvät kaupungin investoinnit toteuttavat parhaalla mahdollisella tavalla kokonaisvaltaisen kaupunkikehityksen tavoitteita. Tiedepuiston kärkihankkeen toimesta toteutetaan vuonna 2023 osaa alla luetelluista foorumeista. Foorumeilla eli verkostomaisella toimintamallilla tunnistetaan, päivitetään ja varmistetaan strategisten tavoitteiden toteutuminen sekä uusien innovaatioiden mahdollinen kytkeytyminen osaksi Kupittaa kärjen kumppanuushanketta.

Tiedepuiston kärkihankkeen toimenpiteet ja resurssointi vuodelle 2023 koostuu Kupittaa kärjen kumppanuushankkeen allianssin käynnistysvaiheen tehtävistä, allianssin toiminnan ohjauksen tehtävistä sekä uusien ja käynnistettävien Foorumien toiminnan kautta tunnistettavista esiselvitys- ja palveluhankintatarpeista.

Foorumien määrää ja toimintaa kehitetään keskeisten Tiedepuiston sisältöjen vaatimusten mukaisesti.

Kärkihankkeen yhtenä keskeisenä tavoitteena on vuoden 2023 alussa päivittää, tarkentaa ja ylläpitää vuonna 2017 laadittuja Tiedepuisto 2050 visio (sisältö ja palvelut) ja masterplan (kaupunkirakenne) aineistoja.

Taulukko alla: Foorumeiden alustava määrittely, tavoite, vuoden 2023 tarkennettu tavoite ja kytkeytyminen toteuttaviin hankkeisiin ja projekteihin.

Yleistoimeksianto: Kunkin Foorumin tehtävänä on edustaa osaamisalueen parasta tietämystä, luoda itsellensä agenda ja aktiivisesti tunnistaa osaamisalueen mahdolliset vaikutukset Tiedepuiston alueen Toiminnalliselle, Digitaaliselle, Sosiaaliselle ja Fyysiselle ympäristölle sekä nostaa käsiteltäviksi em. näkökulmista osa-alueen, muiden osa-alueiden kanssa yhteensovittavia ja kehitettäviä teemoja.

Foorumin yhteistyön tulos; Muodostaa prosessi ja luoda agenda, joka vastaa toimeksiannon vaatimuksiin ja tuottaa eniten lisäarvoa Tiedepuiston kokonaiskehittämiseksi.

Kärkihankkeiden toimintasuunnitelmat 2023

Pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS)		Vuosisuunnitelma 2023	Palvelutoiminta ja kehittäminen
Foorumi ja kuvaus	Foorumin tavoite	Foorumin tavoite vuodelle 2023	Tiedepuistoa toteuttavat hankkeet ja projektit, joilla tunnistettu rajapinta foorumiin
Rohkeasti kokeileva innovaatio- ja osaamiskeskittymä;			
Rajapintaorganisaatiot (TYKS, oppilaitokset, TTK, SYK) Strategisen tason keskustelufoorumi, Triple-Helix yhteistyö.	Organisaatioiden kehitysvisionien yhteensovittaminen ja tätä kautta Tiedepuiston vision ja masterplanin muutostarpeiden hallinta.	Toiminnan käynnistäminen ja tätä kautta visioiden ja tavoitteiden läpikäynti. Tiedepuiston kansihankkeen mahdollisuuksien läpikäynti. Kehitystarpeiden ja käynnissä olevien kehityshankkeiden tunnistaminen sekä mahdolliset päivitykset Tiedepuiston visioon.	<ul style="list-style-type: none"> - Tiedepuisto - Kupittaa kärjen kumppanuushanke - Yhteys palveluverkkoon liittyviin hankkeisiin; (KV-koulu, Taito-kampus, Tekniikan-kampus, Monitoimitalo)
Innovaatiot, kehitysohjelmat ja niiden toimijat	määritetään	määritetään	<ul style="list-style-type: none"> - tunnistetaan
Digitaalisuus Digitaalisuus osana kokonaisvaltaista kaupunkikehitystä	Keskustella ja ymmärtää mitä digitaalisuus tarkoittaa kaikissa kokonaisvaltaisen kaupunkikehityksen ulottuvuuksissa ja kuinka digitaalisuutta voidaan toteuttaa osana Tiedepuiston kehitystä.	Tiedepuiston kansihankkeelle asetettavat vaatimukset ja toiminnallisuuden edellyttämät järjestelmät. Matriisin toteutus (eri tasot jne.)	<ul style="list-style-type: none"> - Tiedepuisto - Kupittaa kärjen kumppanuushanke - Infra- ja palveluverkkoinvestoinnit
Logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus;			
Liikkuminen, liikenne ja liikkumisen palvelut (joukkoliikenne / yksilötaso) Liikkumisen kehitystrendit, tulevaisuuskuva ja palvelutarpeet.	Tunnistaa ja mallintaa liikkumisen kehittämiskäsitteet osaksi Tiedepuistoa. Tiedepuistoalueen liikenteen ja liikennejärjestelmän kokonaiskoordinaatio.	Liikkumispalveluiden tulevaisuuskuvan luonti ja toteutuksen varmistaminen. Tiedepuiston kannen allianssin liikkumiseen liittyvien tavoitteiden varmistaminen sekä allianssiyhteistyö kehitysvaiheissa. Käynnissä olevien hankkeiden ja projektien tunnistaminen ja rajapintojen määrittely.	<ul style="list-style-type: none"> - Kupittaa kärjen kumppanuushanke - Raitiotie - Tunnin juna - Kaksoisraide
Paikointusratkaisut	määritetään	määritetään	<ul style="list-style-type: none"> - määritetään
Väylävirasto Tunnin Juna ja kaksoisraide	Tunnin Juna hankkeen toteutusedellytysten varmistaminen. Palveluiden yhteiskeskittämisen, suunnitelmien yhteen sovitus, sopimukset, rakentamisen varmistaminen.	Kupittaa kärjen kumppanuushankkeen sopimukset.	<ul style="list-style-type: none"> - Kupittaa kärjen kumppanuushanke - Kupittaa-Salo kaksoisraide - Turun ratapihan kaksoisraide - Tunnin Juna

Kärkihankkeiden toimintasuunnitelmat 2023

Pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS)	Vuosisuunnitelma 2023	Palvelutoiminta ja kehittäminen	
<i>Kestävästi kasvava kaupunginosa;</i>			
Kaupunkisuunnittelu Kokonaisvaltaisen kaupunkikehityksen tavoitteet osana kaupunkirakennetta.	Integroida muilta foorumeilta tulleet tavoitteet osaksi Tiedepuiston fyysistä alustaa (kaupunkirakennetta). Tiedepuiston kaavoituksen ohjelmointi.	Muiden foorumien kautta tulleiden sisältöihin liittyvien kehitysajatusten tuominen osaksi Tiedepuiston kansihankkeen suunnitteluprosesseja. Tiedepuiston kansihankkeen allianssisyhteistyö. Tavoitteiden tarkennus jo käynnissä oleville ja 2022 käynnistettäville asemakaavoille.	<ul style="list-style-type: none"> - Kupittaa kärjen kumppanuushanke - Voimakadun asemakaava - Itäharjun liittymän asemakaava - Itäharjun monitoimitalon asemakaava - Vanhan K-raudan asemakaava - Infrainvestointiohjelma
Kaupunki-infra Resurssitehokkaan ja kestäväen infran toteutus.	Integroida muilta foorumeilta tulleet tavoitteet osaksi infrainvestointien hankinta- ja rakennuttamisprosesseja. Tiedepuiston investointien tarveselvitysten tuki ja Infra-investointiohjelman koordinointi.	Tiedepuiston kannen allianssin tavoitteiden varmistaminen sekä allianssin ohjausmalli.	<ul style="list-style-type: none"> - Kupittaa kärjen kumppanuushanke (kansi ja velvoitepysäköinti sekä rajapinnat) - Voimakadun asemakaavan infra - Itäharjun liittymän infra - Itäharjun monitoimitalon infra - Vanhan K-raudan asemakaavan infra - Infrainvestointiohjelma
Kiertotalous Tiedepuiston alueen kiertotalouden mahdollisuudet ja ratkaisut. Mitä kiertotalous tarkoittaa Tiedepuistossa.	Foorumi itse määrittelee ja konkretisoi tavoitteensa päätöksenteon vahvistettavaksi.	Keskustelu ja määrittelyt käyntiin koskien kansihanketta ja pidemmän aikavalin toimintavan ja tavoitteiden tunnistaminen. Perusagendan ja mittareiden määrittely, hyväksyttäminen ja raportoinnin aloitus. Käynnissä olevien hankkeiden ja projektien tunnistaminen ja rajapintojen määrittely.	<ul style="list-style-type: none"> - Kupittaa kärjen kumppanuushanke - KIEPPI-hankkeen pilotit
Jakamistalous Tiedepuiston alueen jakamistalouden mahdollisuudet ja ratkaisut. Mitä jakamistalous tarkoittaa Tiedepuistossa.	Foorumi itse määrittelee ja konkretisoi tavoitteensa päätöksenteon vahvistettavaksi.	Keskustelu ja määrittelyt käyntiin koskien kansihanketta ja pidemmän aikavalin toimintavan ja tavoitteiden tunnistaminen. Perusagendan ja mittareiden määrittely, hyväksyttäminen ja raportoinnin aloitus. Käynnissä olevien hankkeiden ja projektien tunnistaminen ja rajapintojen määrittely.	<ul style="list-style-type: none"> - Kupittaa kärjen kumppanuushanke
Tilojen yhteiskäyttö Tilojen mahdollinen yhteiskäyttö Tiedepuistossa.	Käydä keskustelua ja tunnistaa tilojen yhteiskäyttöön liittyvät mahdollisuudet (investointien mahdollinen optimointi).	Taito-kampuksen mahdolliset yhteiskäyttöjen selvitys osaksi allianssia. Perusagendan ja mittareiden määrittely, hyväksyttäminen ja raportoinnin aloitus. Käynnissä olevien hankkeiden ja projektien tunnistaminen ja rajapintojen määrittely.	<ul style="list-style-type: none"> - Kupittaa kärjen kumppanuushanke/Taito-Kampus - KV-koulu - Tekniikan kampus - Monitoimitalo - Liikunta
Hiilineutraalius ja ilmastovii-saus	Mitä tarkoittaa hiilineutraalius ja ilmastovii-saus kaikilla toi-	Käynnissä olevien hankkeiden tunnistaminen.	<ul style="list-style-type: none"> - Kupittaa kärjen kumppanuushanke - Voimakadun asemakaava

Kärkihankkeiden toimintasuunnitelmat 2023

Pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS)		Vuosisuunnitelma 2023	Palvelutoiminta ja kehittäminen
Hiilineutraali ja ilmastoviisas Tiedepuisto	minnan tasoilla (kaupunginosa-, kortteli-, rakennus-, asunto ja henkilötasolla) sekä palveluissa ja kehitystoiminnassa.	Kehittämismahdollisuuksien tunnistaminen ja toimenpiteiden hankkeistaminen osaksi kansihanketta ja Tiedepuistoa. Allianssihankinnan kehitysvaiheen ohjaus.	<ul style="list-style-type: none"> - Itäharjun liittymän asemakaava - Itäharjun monitoimitalon asemakaava - Vanhan K-raudan asemakaava
24/7/365 elävä kohtaamisten keidas;			
Turku Health Kampus (Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen alusta)	määritetään	määritetään	määritetään
Kaupunkitilat	määritetään	määritetään	määritetään
Tapahtumatoinnot / toiminta-alusta	määritetään	määritetään	määritetään
Erityisryhmät / esteettömyys / Hyvän mielen Turku	määritetään	määritetään	määritetään
Sportti-Turku / Liikkuva Turku	määritetään	määritetään	määritetään
Useampaa painopistettä (DNA) läpileikkaavat sisällöt			
<p> Palveluverkko (kaupungin palvelut, fyysinen) Kaupallinen palveluverkko (fyysinen) Rakentaminen Yhdyskunta - energia, vesi, jäte Kaupunkilogistiikka eri osa-alueilla Digitaaliset palvelut Asiakkuuksien ja palvelujen hallinta MAL-sopimus Viestintä Asuntopolitiikka Kaupungin muut kärkihankkeet Maritime TScP Oy ja innovaatioklusterit Smart Turku - datan kiertotalous </p>			

Käyttötalouden määrärahat, Turun Tiedepuisto

Turun Tiedepuisto	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvioesitys 2023
Toimintakate	496 494,33-	805 000-	1 007 728-

Kärkihankkeiden toimintasuunnitelmat 2023

Investointisuunnitelma, Turun Tiedepuisto

Strateginen kärkihanke	Aloitus- vuosi	Lopetus- vuosi	Kustannus- arvio	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vuosi 2025	Vuosi 2026
Turun tiedepuisto -kärkihanke (1 000 euroa)			106 800	16 100	35 700	34 850	19 700
Itäharjun liittymä	2022	2031	7 300	100	3 000	2 000	0
Itäharjun liittymä			0	100	3 000	2 000	0
Kupittaankärjen kumppanuushanke	2022	2026	86 000	15 000	30 500	26 500	13 900
Kupittaaan kansi			40 000	6 000	14 000	10 000	10 000
Kupittaa, pysäköintilaitos			40 000	7 000	15 000	15 000	2 900
Kupittaa, hankkeeseen rajautuvat muut toimenpiteet			6 000	2 000	1 500	1 500	1 000
Voimakatu	2022	2026	10 500	1 000	1 000	3 350	5 000
Voimakatu kaava-alue			0	1 000	1 000	3 350	5 000
Itäharjun monitoimitalo			0	0	1 000	1 000	0
Kiinanmyllynkatu	2024	2026	3 000	0	200	2 000	800

Osaamisen kärkihanke

1. Kuvaus kärkihankkeen sisällöstä

Osaamisen kärkihankkeen tarkoituksena on vahvistaa turkulaisten osaamista, houkutella uusia osajia Turkuun sekä tunnistaa paremmin kaikkea sitä osaamista, mitä turkulaisilla on. Kärkihankkeen taustalla on yhdessä Turun yliopiston tulevaisuuden tutkimuslaitoksen kanssa tehty Osaamisen visio 2040: ”Vuonna 2040 vetovoimainen ja monimuotoinen Turku on globaali edelläkävijä oppimis- ja osaamisympäristönä. Kaupunki tarjoaa erinomaiset puitteet monialaiseen osaamisen uudistamiseen ja niiden kestävään hyödyntämiseen”. Tämä visio ohjaa kasvatuksen ja koulutuksen kehittämistä ja se on kaupunkikehitystyön kaltainen kehittäen alueen osaamista ja hyvinvointia sekä henkistä pääomaa.

Turku on ensimmäinen suomalainen kaupunki, joka miettii tässä mittakaavassa tulevaisuuden osaamistarpeita. Ajatus on, että käännetään koulutautumisesta osaamisen kehittämiseen ja tuodaan näkyväksi monipuolisesti sitä osaamista, mitä kaupunkilaisilla on ja joka on hankittu myös virallisen koulutuksen ulkopuolella. Osaamisen kehittämisessä keskeistä on alueen työelämästä tuleviin tarpeisiin vastaaminen ja rooli kaupungin elinkeinopolitiikan kehittämisessä on merkittävä.

Kärkihankkeen valmistelu ja toteutus on osa Pormestariohjelmaa ja sen valmistelussa on kuultu laajasti niin kaupungin toimijoita kuin myös elinkeinoyhtiö Turku Science Park Oy:tä ja korkeakoulukenttää. Osaamisen kärkihankkeen toimenpiteet kohdistuvat strategisesti kaupungin johtoon sekä koko kasvatuksen ja koulutuksen kentälle varhaiskasvatuksesta korkeakouluihin että työ- ja elinkeinoelämään.

2. Toteutusaikataulu

Kärkihanke käynnistyy tammikuussa 2022 asettamispäätöksen jälkeen.

Kärkihankkeiden toimintasuunnitelmat 2023

3. Kärkihankkeen toimintasuunnitelma 2023

Painopistealue/Hanke	Tuotos
Uusien innovaatio- ja osaamiskokonaisuuksien vahvistaminen Turkuun	<p>Turkuun rakennetaan kolme vetovoimaista osaamiskeskittymää edistämään kaupungin kansainväliseen tason elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä. Työ alkaa tilannekuvan ja alueen toimijoiden tahtotilan selvittämällä. Osaamiskeskittymätyö jatkuu vuoden 2023 jälkeen vaihteittain koko kärkihankkeen toiminta-ajan.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tieteen ja tekniikan osaamiskeskittymä 2. Hyvinvoinnin ja liikunnan osaamiskeskittymä 3. Kulttuurin ja taiteen osaamiskeskittymä <p>Osaamiskeskittymät yhdistävät toiminnallisesti korkeakoulut, toisen asteen lukio- ja ammatillisen koulutuksen sekä vapaa sivistystyön huippuosaamisen kokonaisuudeksi. Tieteen ja tekniikan kampukselle rakentuu tulevaisuudessa esim. ammatillisen koulutuksen Taito-kampus. Turun kehittäminen kansallisesti ja kansainvälisesti veto- ja pitovoimaisena opiskelu- ja korkeakoulukaupunkina jatkuu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan tekniikan osaamiskeskittymän ja mahdollisen "tekniikan talon" esiselvitys, mukana myös esiselvitys Tekniikan ja teknologian lukiosta • Kehitetään Kulttuurikampus Turun rakenteita, toimintaa ja yhteistyötä • STEAM Turku -toimintamallia kehitetään edelleen, Beyond 2030 -tiedekilpailu vaikiinnutetaan valtakunnalliseksi ja laaditaan suunnitelma sen kansainvälistämiseksi. • Laaditaan selvitys kansainvälisen koulun ja varhaiskasvatuksen toiminnan laajentamista osana englanninkielisen koulupolun mallintamisen prosessia • Laaditaan selvitys korkeakouluihin Turun ulkopuolelta tulevien tutkijoiden, opetushenkilökunnan ja vaihto-opiskelijoiden pitovoimaan vaikuttavista asioista osana Talent Boost -toimintaa. • Mallinnetaan Turun englanninkielinen koulupolku, joka auttaa tunnistamaan kehitettävät osa-alueet ja tehdään toimenpide-ehdotus jatkokehittämistä varten • Uudistetaan Opiskelijakaupunki Turku-toimintaa tavoitteena synergiat ja tiiviimpi yhteistyö kansainvälisen osaamisen ja Talent Boost-toiminnan kanssa
Turun elinvoiman vahvistaminen sekä työelämän osaamistarpeisiin vastaaminen	<p>Parannetaan kyvykkyyttä reagoida joustavammin ja nopeammin työelämästä tuleviin osaamistarpeisiin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan Turun alueen elinvoiman ekosysteemin mallinnus • Toteutetaan innovaatioympäristöanalyysin päivitys ja näin muodostetaan ajantasainen tilannekuva • Luodaan toimintamallit yhteistyöhön työllisyyspalvelu-uudistukseen liittyen ja huomioidaan erityisesti työperäisen maahanmuuton kehittämistoimet • Käynnistetään koko kärkihankkeen mittainen laaja-alainen ennakointiohjelma
Jatkuvan oppimisen kokonaisuuden kehittäminen	<p>Jatkuva oppiminen on laaja kokonaisuus, jolla tarkoitetaan koko elämänkaaren aikaista, eri elämänalueille ulottuvaa oppimista joka pitää sisällään esimerkiksi vapaan sivistystyön tarjoamat oppimisen mahdollisuudet tai työelämän muutoksissa vaadittavien taitojen kehittämisen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Käynnistetään ristiinopiskeluohjelma mahdollisuuksien mukaan alueen oppilaitosten ja Kulttuurikampus Turun yhteistyönä • Selvitetään toimivia käytäntöjä segregaatiokehityksen jarruttamiseksi huomioiden myös muut suuret kaupungit • Osallistutaan selvitykseen ja toimintasuunnitelman laatimiseen segregaatiokehityksen pysäyttämiseksi ja tunnistetaan Osaamisen kärkihankkeeseen liittyvät toimenpiteet osana kokonaisuutta • Lisätään työperäisen maahanmuuton palvelujen jatkuvan oppimisen toimenpiteitä

Kärkihankkeiden toimintasuunnitelmat 2023

Painopistealue/Hanke	Tuotos
	<ul style="list-style-type: none"> Mallinnetaan Turun seudun jatkuvan oppimisen ekosysteemi ja tuetaan verkoston vuoropuhelua tarpeen mukaan Osallistutaan jatkuvan oppimisen teemoihin liittyviin hankehakuihin tavoitteena lisätä ulkoista rahoitusta kokonaisuuden kehittämiseksi

Käyttötalouden määrärahat, Osaamisen kärkihanke

Osaamisen kärkihanke	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvioesitys 2023
Toimintakate		101 173-	419 863-

Yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja asuinalueiden tasapainoisen kehityksen kärkihanke

1. Kuvaus kärkihankkeen sisällöstä

Yhteisöllisyyden kärkihankkeella luodaan turkulaisille mahdollisuuksia vahvistaa hyvinvointiaan, tehdä ja kasvaa yhdessä omaleimaisilla asuinalueilla. Kärkihankkeen toimenpiteillä vahvistetaan Turun elinvoimaa ja ratkotaan laajalla kumppanuudella visaisia yhteiskunnallisia haasteita; yksinäisyys, mielenterveyden ongelmat, syrjäytyminen, liikkumattomuus sekä alueellinen eriytyminen. Ilmiöihin vaikuttamisella voidaan saavuttaa isoja inhimillisiä ja taloudellisia vaikutuksia. Hankkeen ydin on yhteisöllisyys ja osallisuus. Yhteisöllinen Turku on elinvoimainen, kaunis, kestävä ja inklusiivinen.

Kärkihanke koostuu koko kaupunkia koskevista toimista ja toteutetaan poikkihallinnollisesti yhdessä järjestöketän, asukkaiden ja yritysten kanssa. Kärkihankkeeseen on valittu toimia, jotka ovat jatkossakin kaupungin tehtäviä, tukevat perustoimintaa ja vetovoimaa. Toimenpideohjelmat kokoavat yhteiseen vuoropuheluun hankkeen kärkitoimien lisäksi myös muun perustoiminnan kehittämisen. Yhteiset mittarit ja aktiivinen viestintä tukevat kaikkia hankkeen osa-alueita.

Hanke koostuu kolmesta työpaketista: Hyvän mielen Turku, Liikkuva Turku ja Uudistuvien lähiöiden Turku.

2. Toteutusaikataulu

Kärkihanke toteutetaan vuosina 2022-2025.

3. Kärkihankkeen toimintasuunnitelma 2023

Painopistealue/Hanke	Tuotos
Hyvän mielen Turku	<ul style="list-style-type: none"> -Toimenpideohjelmat laadittu ja kärkihankkeen arviointityö käynnistetty. -Yhdyspintatyö hyvinvointialueen kanssa käynnissä ja kuntalaisia aktiivinen viestintä käynnissä. -Ilmiölähtöistä tarkastelua osana pormestarimallia etenee. Pilottina ollut nuorten häiriökäyttäytymiseen puuttumisen toimintamalli on vakiintunut ja laajempaa nuorten pahoinvoinnin tilannekuvajohtamista pilotoidaan. Edistetään Yliopistonkadun ja muiden julkisten kaupunkitilojen turvallisuutta parantava toimintaa yhdessä Keskustan kehittämisen kärkihankkeen ja kaupungin turvallisuustyön kanssa. -Tietopohjaa kasvatettu mm. hankkimalla Maahanmuuttajien terveys- ja hyvinvointitutkimuksen suuraluetiedot -Kaupunkitasoisen ehkäisevän mielenterveystyön toimintamalli luotu, kuntalaisten koulutukset ja pilotti omaishoitajille käynnistetty. Hankeyhteistyö Mieli ry:n kanssa etenee suunnitelman mukaisesti. -Tykkää turkulaisesta! -toimintaa laajennettu ja ESR-hanke käynnistetty (haku-aika vuodenvaihte 2022-2023). Tutkimuspohjainen kansallinen vertaiskehittäminen yksinäisyyden vähentämiseksi käynnissä ja tätä kautta vaikuttaminen kansallisiin strategioihin. -Asukkaiden olohuoneet -konseptin rakentaminen järjestöjen kanssa käynnissä -Järjestöyhteistyön toimintamalli käynnissä -Nuorten palveluohjausmallin rakentaminen käynnistetty -Ehkäisevän päihdetyön uudet toiminnot ja rakenteiden luominen käynnistetty. Selvästi Jees –hanke käynnissä (rahoitushakemus jätetty 5/2022, päätöstä odotetaan)
Liikkuva Turku	<ul style="list-style-type: none"> -Toimenpideohjelma on laadittu ja sen toteuttaminen ikäryhmäkohtaisesti käynnissä -Seurojen avustusjärjestelmän uudistaminen etenee päätöksenteosta siirtymävaiheeseen, jonka aikana uudistuksesta viestitään laajasti seura- ja kuntalaiskentällä. Lisäksi uudistukseen liittyvät järjestelmähankinnat toteutetaan siirtymävaiheen aikana -Palveluviestintä ja osaamisen verkoston kehitystyö jatkuu -Lasten ja nuorten Harrastamisen Suomen mallin edistäminen jatkuu valtion hankeavustuksella

Kärkihankkeiden toimintasuunnitelmat 2023

Painopistealue/Hanke	Tuotos
	<ul style="list-style-type: none"> - Kiva loma -toimintaa vakiinnutetaan yhteistyössä vapaa-ajan palvelukokonaisuuden muiden palvelualueiden kanssa - Työkäisten liikuttamisen palvelutuotteiden kehittäminen jatkuu yhdessä liikuntaa järjestävien yhdistysten kanssa. - Liikuntaneuvontaa (työkäiset, ikääntyneet ja perheet) laajennetaan ja monipuolistetaan. Päätös aluehallintoviraston rahoituksen jatkosta saadaan alkuvuodesta. - Liikuntaa järjestävien yhdistysten aikuisliikunnan osaamista lisätään yhteistyössä liikunnan aluejärjestön kanssa. -Voitas-toiminnan laajentaminen jatkuu ja ikääntyneiden alueellista lähiliikuntaa edistetään yhteistyössä yhdistysten kanssa - Liikuntapaikkaverkkosuunnitelman linjaukset on päätetty (kv 11.4.2022 § 67) sekä kaupunginhallituksen toimeenpanopäätöstä (30.5.2022 § 246) koskevia toimenpiteitä edistetään resurssien mukaisesti
Yhdessä kehittyvät asuinalueet	<ul style="list-style-type: none"> - Vuoden 2022 lopussa valmistuneen lähiövision tekeminen tunnetuksi ja kannustaminen visioon kerättyjen toimenpideideoiden hyödyntämiseen. - Alueellinen segregaatiotarkastelu tilattu vuoden 2022 loppupuolella. Valmistuu vuoden 2023 alkupuolella. - Kohdealueiden valinta ja alueiden kehittämiseen tähtäävien ja segregaatiota vähentävien toimenpiteiden valitseminen. Apuna toimenpiteiden suunnittelussa käytetään vuoden 2023 alussa valmistuvaa alueellista segregaatiotarkastelua, lähiövision tuloksia ja alueiden omia tunnistettuja vahvuuksia ja tarpeita. - Kehityshankkeiden ja toimenpiteiden käynnistäminen.

Käyttötalouden määrärahat, Yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja asuinalueiden tasapainoisen kehityksen kärkihanke

Yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja asuinalueiden tasapainoisen kehityksen kärkihanke	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvioesitys 2023
Toimintakate		927 222-	1 396 688-

Kulttuurin kärkihanke

1. Kuvaus kärkihankkeen sisällöstä

Kulttuurin kärkihanke kehittää ja edistää taiteen ja kulttuurin toimintaedellytyksiä Turussa yhteistyössä alan toimijoiden kanssa. Kärkihankkeen toiminta tukee kaupunkilaisten hyvinvointia ja alueen elinvoimaa.

Kulttuurin kärkihankkeen perustana toimii keväällä 2022 hyväksytty Kulttuurilupaus (dnro: 8385-2021) ”Taiteen ja kulttuurin aika!” Kulttuurilupaus on laajassa osallisuudessa laadittu strateginen ja visionäärinen näkemys kulttuurin kehittämisestä Turussa. Se sisältää viisi kärkiteemaa ja niiden tavoitteet. Tavoitteita konkretisoidaan toimenpiteiksi ja toiminnaksi Kulttuurin kärkihankkeessa.

Kulttuurin kärkihanke toteuttaa osaltaan pormestariohjelman kirjauksia kulttuurista samalla vahvistaen kunnan lakisääteisiä tehtäviä uuden v. 2019 lopun kulttuuritoimintalin hengessä.

Kulttuurin kärkihanke on jaettu kolmeen projektiin; Kulttuurista hyvinvointia, Kulttuurista työtä ja kulttuurista elinvoimaa. Kulttuurista hyvinvointia osuudessa keskitytään kulttuurihyvinvointiin, osallisuuteen ja alueelliseen yhteistyöhön. Kulttuurista työtä teema edistää taide- ja kulttuurikentän toimintaedellytyksiä, rakenteita ja yhteistyötä. Kulttuurista elinvoimaa osuutta toteutetaan yhteistyössä keskustan kehittämisen kärkihankkeen kanssa.

Kulttuurin kärkihanke on jatkuva prosessi, jonka toimenpidekokonaisuudet on nyt hahmoteltu. Itse toimenpiteet täsmennetään vuosittain. Projekteissa toteutettavat toimenpiteet liittyvät useampaan kärkiteemaan ja tavoitteeseen ja niitä tehdään tiiviissä yhteistyössä kärkihankkeen sisällä. Useat toimenpiteet risteävät myös muiden kärkihankkeiden kanssa.

Kulttuurin kärkihankkeen toimenpidekokonaisuudet 2022–2025

Kulttuurista hyvinvointia

- Kulttuurihyvinvoinnin palvelutarpeen selvitys, tuotteiden analyysi ja kehittäminen
- Ihmislähtöinen kehittäminen
- Alueellinen yhteistyö ja segregaaation ehkäisy

Kulttuurista työtä

- Taiteen ja kulttuurin kumppanuudet sekä uudet ja innovatiiviset avaukset
- Taiteilijoiden toiminta- ja työllistymisedellytykset: mallit ja pilotit
- Kulttuurilaitosten tilojen avaaminen vapaan kentän toimijoille
- Toimijoiden osaamisen lisääminen
- Kulttuurikampus-yhteistyö

Kulttuurista elinvoimaa

- Kulttuurin palveluverkkoselvitys
- Kulttuurin investoinnit: Taiteentalo, Musiikkitalo, Historian ja tulevaisuuden museo jne.
- Linnanniemi ja taideohjelma
- Kulttuuriranta
- Välitilamalli Turussa pilotointi
- Purkukohteen yhteisötaideprojekti

2. Kärkihankkeen toimintasuunnitelma 2023

kärkiteemat ja tavoitteet	Projekti	tuotos
<p>Onnelliset turkulaiset:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasvaminen kulttuurin ja taiteen kokijaksi ja tekijäksi edistää turkulaisten hyvinvointia. - Kaikki voivat kohdata taidetta ja kulttuuria ja tulla niistä osallisiksi. <p>Uudistuvat ja luovat kohtaamisen tilat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Taiteen ja kulttuurin tekemiselle ja kohtaamisille on tilaa. - Monipuoliset kokemisen tilat törmäyttävät taiteeseen ja kulttuuriin. <p>Kutsuva ja kututteleva kulttuuritarjonta: (alla)</p>	<p>Kulttuurista hyvinvointia</p>	<p>Kulttuurihyvinvointituotteiden palvelutarve ja nykytilan analyysi valmis. Ikäkausi- ja tuotekohtaiset kehittämistoimenpiteet tiedossa.</p> <p>Lapset ja lapsiperheet kohderyhmän osalta kokonaissuunnitelma toimenpiteineen luotu ja käynnistynyt.</p> <p>Kulttuurilähete 2.0 toimintamalli luotu ja pilotointi käynnissä.</p> <p>Kulttuurikortin kehittämistyö ja digipilotti käynnissä.</p> <p>Osallisuusosaamista on lisätty poikkihallinnollisilla koulutuksilla ja menetelmiä on käytössä.</p> <p>Kulttuurin saavutettavuuden ja esteettömyyden kehittämisen käynnissä; kulttuurikuntoilureitistöä kehitetty.</p> <p>Alueellisen yhteistyön ja segregaaation ehkäisyn suunnitelma ja yhteistyö kärkihankkeiden kanssa käynnissä. Kulttuuria ja taidetta tuotu lähiöihin.</p>
Taide ja kulttuuri työnä:		

Kärkihankkeiden toimintasuunnitelmat 2023

<ul style="list-style-type: none"> - Turussa on toimintaedellytyksiä ja työtä ammattilaisille. - Mahdollistava rahoitus lisää työtä taide- ja kulttuurialalla. <p>Rajattomat rakenteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kehitetään kulttuurilaitoksia ennakkoluulottomasti. - Uudistetaan ja kehitetään rakenteita ja palveluita yhdessä. - Eri toimijat tekevät aktiivista yhteistyötä. <p>Kutsuva ja kutkutteleva kulttuuritarjonta: (alla)</p>	<p>Kulttuurista työtä</p>	<p>Kulttuurin kumppanuusmalleja kokeiltu: yritys yhteistyötä vahvistettu, Taiteen talon kokeilut, kulttuurilaitosten tilojen avaamista kentän toimijoille</p> <p>Testattu kentän kanssa uusia yhteistyöfoorumeita</p> <p>Erilaisia taiteilijoiden työllistymisen kokeiluja ja pilotteja on käynnissä. Esim. taiteilija mukana Perhekeskuksen moniammatillisessa Reppu tiimissä -kokeilu valmis ja analysoitu.</p> <p>Kulttuuria ja taidetta tuotu kaupunkitilaan taiteentekijöiden toimesta.</p> <p>Kulttuuri-, taide- ja luovien alojen osaamistarve ja verkostot kartoitettu ja tarpeen mukaisia koulutuksia käynnistetty.</p>
<p>Uudistuvat ja luovat kohtaamisen tilat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Taiteen ja kulttuurin tekemiselle ja kohtaamisille on tilaa. - Monipuoliset kokemisen tilat törmäyttävät taiteeseen ja kulttuuriin. <p>Kutsuva ja kutkutteleva kulttuuritarjonta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Taiteen ja kulttuurin veto-voima luo elinvoimaa koko alueelle. - Alalla tehdään tiivistä kansainvälistä yhteistyötä 	<p>Kulttuurista elinvoimaa</p>	<p>Kulttuuripalveluverkko selvitystyö valmis ja tuottanut ennakkoivaa tietoa kehityksen tueksi.</p> <p>Linnanniemen alueelle on laadittu taideohjelma ja aluetta kehitetään Turun ensimmäisenä taidekaupunginosana.</p> <p>Kulttuurirannan kehittämisen tavoitteet on kartoitettu. Kulttuurirannan konseptointiin on valittu konsultti, joka työstää näkemystä kulttuurirannasta.</p> <p>Turun Välitila-malli, jossa tiloja tarjotaan väliaikaisesti kulttuuriin käyttöön, kehitetty ja pilotoitu.</p> <p>Purkukohteen yhteisötaideprojektin mahdolliset kohteet kartoitettu, verkostot koottu ja rahoitus selvillä.</p>

Käyttötalouden määrärahat, Kulttuurin kärkihanke

Kulttuurin kärkihanke	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Talousarvioesitys 2023
Toimintakate		466 586-	642 543-